

คำชี้แจง

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๔ อนุมัติหลักการ ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติ กองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ และให้ส่งสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง โดยให้พิจารณาในประเด็นอายุของลูกจ้าง ตามร่างมาตรา ๒๙ ให้สามารถปรับเปลี่ยนอายุของลูกจ้างในการเป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญ แห่งชาติในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายเกี่ยวกับการเกษียณอายุ และให้รับฟังความเห็น ของกระทรวงแรงงาน สำนักงาน ก.พ. และธนาคารแห่งประเทศไทยไปประกอบการพิจารณาด้วย แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรต่อไป นั้น

ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาร่างกฎหมาย สำนักงานฯ จึงได้จัดให้มีการ รับฟังความคิดเห็นของประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ต่อร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับ โดยท่านสามารถร่วมแสดงความคิดเห็นได้ตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองกฎหมายสวัสดิการสังคม

ฝ่ายกฎหมายสวัสดิการสังคม

โทร ๐๒ ๒๒๒ ๐๒๐๖ - ๙, ๐๒ ๑๒๓ ๘๖๒๖

โทรสาร ๐๒ ๑๒๓ ๘๖๒๙

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ

เหตุผล

เนื่องจากปัจจุบันระบบบำเหน็จบำนาญทั้งภาครัฐและภาคเอกชนของประเทศไทย อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหลายหน่วยงาน ทำให้มีข้อจำกัดในการกำหนดนโยบาย การกำกับดูแล และการส่งเสริมระบบหลักประกันเมื่อพ้นวัยทำงานในภาพรวม ส่งผลให้การดำเนินงานมีความซ้ำซ้อน ด้านงบประมาณและบุคลากร เพื่อให้การกำหนดนโยบายด้านหลักประกันรายได้เมื่อพ้นวัยทำงาน เป็นไปในแนวทางเดียวกัน สมควรมีคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติทำหน้าที่จัดทำ นโยบายของระบบบำเหน็จบำนาญในภาพรวมให้สอดคล้องกัน ประสานนโยบายกองทุนการออมเพื่อการ ชราภาพทุกหน่วยงาน ลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน พัฒนาระบบบำเหน็จบำนาญให้ครอบคลุม ผู้พ้นวัยทำงานทั้งหมด ให้เพียงพอต่อการดำรงชีพ มีความเป็นธรรม เกิดความมั่นคงและยั่งยืน รวมทั้ง จัดทำอัตราบำเหน็จบำนาญพื้นฐานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร และเสนอแนะ นโยบายแก่คณะรัฐมนตรีสำหรับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
คณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ
ของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้
เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการระบบบำเหน็จบำนาญให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการตรา
พระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จ
บำนาญแห่งชาติ พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“บำเหน็จบำนาญ” หมายความว่า เงินที่จ่ายให้แก่ผู้พ้นวัยทำงานเพื่อการดำรงชีพ
ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของบำเหน็จ บำนาญ เบี้ยหวัด เบี้ยยังชีพ หรือเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน ทั้งที่จ่าย
จากภาครัฐและภาคเอกชน

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการออม
เพื่อการชราภาพ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้มีคณะกรรมการนโยบายบำเหน็จบำนาญแห่งชาติคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “คนบ.” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานประกันสังคม และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งกรรมการโดยตำแหน่งประชุมร่วมกันเพื่อคัดเลือก จำนวนสามคน โดยในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย ด้านการออมและการลงทุน และด้านบำเหน็จบำนาญ ด้านละหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้ผู้ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลังเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๔) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ไม่ว่าจะมีการรอการลงโทษหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๕) ไม่เป็นหรือเคยเป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือกรรมการหรือที่ปรึกษาหรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

(๖) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจ

(๗) ไม่เคยถูกเลิกจ้างจากหน่วยงานเอกชนเพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่

มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระมิได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ภายในหกสิบวัน ในระหว่างที่ยังมิได้มีการเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไป จนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) มีอายุครบเจ็ดสิบปีบริบูรณ์
- (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕
- (๕) คณะกรรมการมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวน

กรรมการทั้งหมด

มาตรา ๘ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่แทนตำแหน่งที่ว่าง เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้ และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๙ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบาย แผนแม่บท และแนวทางการพัฒนาระบบบำเหน็จบำนาญให้ครอบคลุมผู้พ้นวัยทำงานทั้งหมด ให้เพียงพอต่อการดำรงชีพ มีความเป็นธรรมและยั่งยืน

(๒) ให้ความเห็นและเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับระบบบำเหน็จบำนาญและการปรับปรุงนโยบายระบบบำเหน็จบำนาญที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

(๓) กำกับดูแลให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่ดำเนินการหรือกำกับดูแลระบบบำเหน็จบำนาญ เพื่อให้มีการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับระบบบำเหน็จบำนาญของภาครัฐและเอกชน และเพื่อให้นโยบายด้านบำเหน็จบำนาญเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

(๔) ติดตามและประเมินผลการดำเนินการของกองทุน

(๕) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๖) ปฏิบัติงานอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๑ ให้สำนักงานเศรษฐกิจการคลังทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ โดยให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ

(๒) จัดทำร่างนโยบาย แผนแม่บท และแนวทางการพัฒนาระบบบำเหน็จบำนาญเสนอต่อคณะกรรมการ

(๓) รับ เก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระบบบำเหน็จบำนาญจากกองทุน หรือหน่วยงานที่ดำเนินการหรือกำกับดูแลระบบบำเหน็จบำนาญ

(๔) ประสานกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๒ เพื่อประโยชน์ในการรวบรวมและจัดทำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระบบบำเหน็จบำนาญ ให้กองทุนหรือหน่วยงานที่ดำเนินการหรือกำกับดูแลระบบบำเหน็จบำนาญตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด จัดส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระบบบำเหน็จบำนาญให้แก่สำนักงานเศรษฐกิจการคลังเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการ

การจัดส่งข้อมูลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี